

Eland ontmoet rampspoed

Onderschat nooit de verslofte mens, zelfs als het vrouw en oud is.

EERSTE BEDRIJF

Blokhut, Noorse toendra, slaapkamer Lies & Henk

Lies, 68 jaar, in truttig nachthemd, zit rechtop in bed. Henk, haar man van 71, ligt met zijn rug naar haar toegekeerd te slapen. Op het nachtkastje staat een wekker. Lies kijkt onwennig om zich heen en probeert haar plek in bed zo eigen mogelijk te maken.

Lies

Jaaaa...

Gezellig wel hoor die ka –

Uitgestrekte vlaktes.

Knusjes.

Vredig ook.

En zo...

Ja, hoe zal ik het zeggen?

Zo anders.

Ja.

Anders.

...

Hoe vind je toch telkens zulke ‘unieke’ bestemmingen?

Geen reactie. Henk blijft doodstil liggen. Hij zou dood kunnen zijn, zo stil.

Lies

Henk?

Henk!

Je slaapt toch niet al?

Geen reactie.

Lies

Henk?

Hé!

Geeft Henk een klein duwtje.

Geen reactie

Lies laat zich teleurgesteld onder de dekens glijden. Ze probeert te slapen, maar kan de slaap niet vatten. Uiteindelijk besluit ze gezellig tegen Henk aan te kruipen en een arm om hem te slaan. Knus én gemakkelijk blijken echter moeilijk samen te gaan. Ze probeert van alles, maar vindt niet de juiste houding. Uiteindelijk geeft ze het op en besluit directere methodes in te zetten. Als een klein, zeurderig kind buigt ze zich over hem heen:

Lies

Ah toe nou Henk... Eén kusje? Gewoon één klein nachtkusje.

Geen reactie.

Lies

Henk?

Schud Henk veel ruwer dan de eerste keer heen en weer.

Nog steeds geen reactie.

Ze gaat weer rechtop in bed zitten.

Mokkend staart ze voor zich uit.

Lies

Fluthut...

Regelrechte fluthut!

Lies draait zich om en duikt demonstratief onder de dekens. Ze ligt even stil, schiet dan overeind, stapt uit bed en gaat aan de andere kant van Henk liggen.

Met het gezicht naar hem toe vleit ze zich tegen hem aan, tuit haar lippen en geeft hem een dikke smakkerd op de mond. Geen reactie, het is alsof ze een pop kust. Met haar tong proeft ze haar lippen.

Lies

Oud. *Likt verder.* Oud mens.

- *Teleurgesteld stapt ze uit bed en gaat weer aan haar eigen kant liggen, gezicht richting Henk.*

Lange stilte

Lies

Vroeger...

- *Bedenkt zich en draait zich van hem af.*

Stilte.

Lies

Soms hè, Henk, vraag ik me af of je me nog wel wil aanraken?

Of dat ik voor je ben opgebrand.

De as in je oven. Verbrand en verbruikt.

- *Voorzichtig kijkt Lies achterom naar Henk.*

Lies

Henk?

Geen reactie.

Lies

Ach, je hoeft niets te zeggen natuurlijk...

Zwijgen zegt alles al:

- *Lies gaat op haar knieën naast hem zitten en buigt zich over hem heen.*

Je gretigheid...

- *Ze pakt zijn hand – die nog best zwaar blijkt te zijn –*

Je gewilligheid...

- *en probeert deze om haar borst te vouwen, wat gezien de onmogelijke houding totaal niet lukt.*

Je wilde lust...

- *Alsof het een poppenhand is, laat ze de hand vallen. De hand blijft in een ongemakkelijke houding liggen. Het bevestigt nog meer het idee dat Henk dood is.*

Lies blijft Henk geobsedeerd aankijken.

Lies

Wil je dat ik mijn handen om je hals leg?

Mijn handen...

Je kent ze wel.

Word je daar geil van lief?

Geil van liefde?

- *Lies legt haar handen op het hoofd van Henk. Ze streelt zijn haren.*

Wil je voelen wat ik voel?

- *Handen glijden over zijn hals naar zijn torso.*

Wil je weten hoe het is om mij te zijn?

- *Handen glijden af naar Henks geslachtsdeel.*

Wil je...

Tilt zijn deken op en spiekt eronder.

Herhaalt dit voor een tweede keer, maar dan wat langer.

Herhaalt dit een derde maal, maar duikt nu volledig onder de dekens.

Komt na een tijdje volledig verfromfaaid weer boven de dekens.

Lies

Weg Henk!

Je stijve prikkie is niet meer, foetsie!

Vervaaagd. Verdwenen. Verzwolgen onder die dikke, dode huidlaag van je.

Stem Annie (*door de muur, vanuit naburige slaapkamer*)
Gossiemies, Lies, wil je dat de hele toendra dit meekrijgt?

Lies
Annie? Ben jij dat?

Stem Annie
Nee, je buurman met een goed doorbloede lul, nou goed.

Lies
Ik weet toch niet dat je me kon horen!?

Stem Annie
Nou, dan weet je het nu.

Lies
En Bert?

Stem Annie
Wat Bert?

Lies
Heeft Bert me ook gehoord?

Stem Annie
Nee

Lies
Nee?

Stem Annie
Nee, die is zichzelf aan het aftrekken.

Lies
Hè wat!? Nu, hier?

Stem Annie
Nee, gek. Tuurlijk niet.
Bert is zichzelf *buiten* aan het aftrekken.

Lies (*hoopvol*)
Echt waar!?

Stem Annie
Nee joh, gek, da's toch veel te koud.
Dat flabberding krimpt nog voordat het heeft kunnen stijven...

Nee, hij is gewoon hier in bed...

- *Lies zakt ineen.*

Zich hier aan het aftrekken...

- *Lies krijgt weer hoop, wil reageren, maar begrijpt dan de flauw grap.*

Lies

Hà hà...

Wat ont-zet-tend grappig weer.

Stem Annie

Nou, niet zo mokkig Lies. Mag een mens niet wat dollen?

Lies reageert niet, maar kijkt nadenkend voor zich uit.

Lies

Henk slaapt ook.

Stem Annie

't Is niet waar...

Lies

Jawel, hij slaapt.

Als een zacht baby zwijntje...

Stem Annie

Dat had ik begrepen ja.

Lies

O ja?

Stem Annie

Ja...

Heel dat woordbraaksel, zonder protest?

Hij slaapt.

...

Of anders is hij dood.

Lies buigt over Henk heen.

Lies

Henk? M'n dennenappeltje?

Je leeft toch nog wel?

Stem Annie

Weet wat je wenst, wijfie...

Lies

Henk?

Sparreman?

Stem Annie:

Is ie dood, is ie stijf...

Lies geeft het op en laat zich tegen de achterwand van het bed zakken.

Lies

Maar Bert dan?

Heeft hij ook wel eens last van...

Nou ja... Van....

Stem Annie

Bert?

Nee, omgelegd.

Hard als een plankie.

Lies

An-nie!

Stem Annie

Ja wat?

Ik zie steeds minder bezwaren...

Alsof jij hem nog nooit onder de grond hebt gewenst...

Lies

Nou ja, ik...

Uhm...

Ja, ik weet niet hoor...

Stem Annie

Nou ik weet het wel.

Wat is het verschil?

Veel zeiden ze toch al niet.

Lies

Ja gossie... Maar om ze nou te gaan vermoorden...

Stem Annie

Iets nieuws.

Lies

Hè?

Stem Annie

Iets nieuws. Voor ons.

Lies

Voor ons?

Stem Annie

Voor ons als vriendinnen. Een nieuw avontuur...

Lies

Annie! Ophouden nu! Ik zou nog bijna gaan geloven dat je het meent...

Stem Annie

Geloven? Of hopen?

Lies

Jij malloot!

Annie reageert niet.

Lies

Annie?

Annie!

Waarom zeg je nou niets, Annie?

Annie!?

Stem Annie

Laten we er maar gewoon over ophouden.

Welterusten!

Lies kijkt onthutst voor zich uit.

Lies

Annie?

Geen reactie.

Lies

Annie?

Annie!

Wat is er nou, An?

Geen reactie.

Lies stapt uit bed en loopt naar de muur. Slaapkamer Lies verdwijnt (of draait) in het donker.

De slaapkamer van Annie & Bert wordt zichtbaar:

- Annie zit rechtop in bed, boek in haar handen, leeslamp aan.
- Bert slaapt naast haar met de rug naar haar toegekeerd.

Stem Lies (*door de muur, dwingend fluisterend*)

Annie!

...

An-nie!

Annie (*geïrriteerd*)

Jaha!

Stem Lies

Wat doe je nou An?

...

An?

Annie (*droog*)

Ik ben aan het breien.

Stem Lies

Breien!?

Annie

Ja, breien.

Stem Lies

Jij breit toch helemaal niet?

Annie

Nou, vandaag wel.

Stilte

Stem Lies

An?

...

Annie!

Annie

Ja, wat is er nou Lies?

Stem Lies

Je doet zo raar!

Annie

Ik ben gewoon aan het breien. Dat vind jij raar!?

Stem Lies

Voor jouw doen? Ja!

Annie

Voor mij doen, voor mij doen...

En wat zou ik volgens jou dan moeten doen?

Stem Lies

Weet ik veel... Een boek lezen? Ik zie je toch altijd met een boek!?

Annie

Nou nu brei ik. Laat me lekker breien.

Houdt boek stevig voor zich.

Stem Lies

Annie, lieve vriendin, hoe lang ken ik je nou al?

Annie (*nukkig*)

Zo'n dertig jaar... nou en?

Stem Lies

Zo'n dertig jaar... Precies, dus dan weet ik toch dat jij niet van 'frutselen' houdt, zoals jij het altijd noemt...

Annie

Lies, kan je er goddomme over op houden? Soms is 't gewoon tijd voor iets nieuws ja! Wat verandering....

Stem Lies

Oh ja, iets nieuws, iets...

Ach dacht Henk er ook zo maar over...

Annie

Potverdikkeme, Lies!

Zie je nou wel... Dat bedoel ik nou de hele tijd al!

Jij wil het liefst ook van 'm af...

Stem Lies (*verongelijkt*)

Annie!

Annie

Wat? Ik heb gelijk toch?

Ik weet toch hoe je over 'm denkt?

Hoe je altijd over je 'sparremannetje' loopt te klagen?

Geen reactie.

Annie: Lies?

Geen reactie.

Annie: Lies!?

Annie stapt uit bed en loopt naar de muur, legt haar oor tegen de wand. Op dat moment wordt er door Lies op de deur geklopt. Annie Schrikt zich rot.

Stem Lies

An? Mag ik binnenkomen?

Annie kijkt rond de kamer.

Stem Lies

An?

Annie kruipt in bed. Boek verstoopt ze onder haar dekens.

Stem Lies

Ja? Mag ik?

Annie kijkt controlerend de kamer rond. Haar blik blijft hangen bij Bert.

Annie

Bert...

- Geeft Bert een duwtje

Mag Lies binnenkomen?

- Bert reageert niet, slaapt onverstoorde verder.

Ja hoor, Bert vindt het goed. Je mag binnenkomen!

Lies doet voorzichtig de deur open.

Annie (cynische toon)

Jaaaa?

Lies

Ja, ik dacht... als we allebei dan toch wakker zijn –

Annie

Dan kan ik m'n vriendin Annie nog wat langer van haar breiwerk houden...

Lies

Nou nee, dat niet...

Maar ik dacht wel...

Of nou ja...

- Kijkt naar Bert.

Wat heeft hij nou over z'n hoofd zitten?

Annie

Oh, een neusmasker. Is tegen slaapapneu.

Lies

Oh, ik wist niet dat ie dat had.

Annie (*sarcastisch*)

Ik praat dan ook niet hardop in mezelf!

Lies gaat met een zucht naast Annie op de bedrand zitten.

Lies

Wat brei je?

Annie

Oh, niets bijzonders...

Lies

Nee, laat nou gewoon even zien. Je hoeft je echt niet te schamen. Ik ben toch je –

- *trekt dekens open en vindt het boek.*

Lies

Dus toch!

Zie je wel...

Laat zien!

Probeert boek te pakken. Annie houdt het krampachtig vast. Heen en weer getrek van het boek.

Lies

Kom nou, An, ik ben gewoon nieuwsg –

Heeft eindelijk het boek in handen.

Lies: MOORDEN VOOR DUMMIES!?

Laat van schrik het boek vallen.

Annie

Het is niet wat het lijkt...

- *Annie raapt boek op van de vloer.*

Lies

En waar lijkt het volgens jou dan op?

Annie

Dat ik mijn man wil vermoorden...

- *Annie probeert het boek in het laatje van het nachtkastje te stoppen, past niet.*

Lies

Ja, en dat wil je natuurlijk niet...

Annie

Nee, natuurlijk niet!

- *Annie tilt uiteindelijk wanhopig de lamp op en legt het boek daaronder.*

Lies

Nee?

Annie

Nee

Lies

Ook niet een beetje?

Lies en Annies aandacht wordt getrokken door Bert, die wat brabbelt en zich omdraait richting Annie. Wanneer hij weer tot stilstand is gekomen, kijkt Lies Annie vragend aan.

Annie

(kortaf) Nee.

Lies

Nee nee...

Annie

Nee!

Lies

Hmhm...

Annie (bevestigend)

Hmmm...

Stilte

Lies

Maar toch wel een keer over nagedacht?

Annie

Zo nu en dan...

Lies

Gewoon zo eventjes tussendoor...

Annie

Jah. Jah. Zo eventjes tussendoor... Maar niets bijzonders hoor... Neuh...

Lies

Nee, gewoon zoals het weleens in een mensenhoofd kan gaan...

Annie

Ja, precies...

Zoals het in een mensenhoofd kan gaan...

Stilte.

Annie

Nou, goed.

Nu weet je dat dus.

Ik ga slapen.

Welterusten!

- *Annie draait zich resoluut om en duikt onder de dekens.*

Lies kijkt verbaasd naar Annie.

Lies

Annie?

- *Annie haalt arm tevoorschijn en drukt demonstratief op de lichtknop van de leeslamp.*

Slaapkamer wordt donker.

Lies

An? Annie!

Geen reactie.

Lies staat er besluiteloos bij, staat dan op en verlaat stilletjes de slaapkamer.

De slaapkamer van Lies & Bert wordt zichtbaar. Henk is inmiddels breeduit op zijn rug in bed gaan liggen. Lies komt haar slaapkamer binnen en probeert haar plek terug te claimen. Ze duwt tegen Henks arm, tegen zijn been, zijn heup. Uiteindelijk neemt ze genoegen met een klein reepje matras en zit rechtop in bed naast hem. Ze kijkt naar de wekker en zucht. Ze doet het licht uit en kruipt onder de dekens. Lies ligt net comfortabel stil of....

Stem Annie

Psst.. Lies?

Lies schiet overeind.

Stem Annie

Je vindt het toch niet raar?

Lies doet het nachtlampje aan en gaat rechtop in bed zitten.

Lies

Wat?

Stem Annie

Dat ik... Mijn hoofd... Ach, laat ook maar.

Stilte

Lies

Nee, ik begrijp het wel.

Stem Annie

Ja? Ik bedoel: ja, toch?

Lies

Jawel...

Stilte

Stem Annie

Wanneer dacht jij er voor het eerst aan?

Lies

Uh, nou... Zo bedoelde ik het niet. Ik bedoel –

Kijkt naar Henk.

Stem Annie

Ik vorige winter.

Lies

Oh ja?

Stem Annie

Zeker wel.

Lies

Was het zo erg ja?

Stem Annie

Ja, heeeel erg. En nog steeds.

Lies

Ah, vandaar.

Stem Annie

Vandaar wat?

Lies

Dat slaapapneu ding...

Stem Annie

Oh dat.

Nee, dat heeft hij al jaren.

Nee, ik heb het over het "ditjes en datjes"-syndroom.

Lies

Het wat?

Stem Annie

Het "ditjes-en-datjes"-syndroom. Daar heeft Henk toch ook last van?

- *Lies kijkt zorgelijk naar Henk, ze reageert niet.*

Het begon met mijn vraag of Bert de verjaardagsvlaggetjes voor mijn zus wilde ophangen. Maar z'n evenwicht deed moeilijk. Dus toen kon ik de ladder op klimmen. Halleluja! En sindsdien gaat het van kwaad tot erger. Nu weigert hij zelfs nog de kerstboom op te tuigen. Z'n rug... Z'n schouder... Z'n kuit... Nou wat ik dus zeg... Allemaal ditjes en datjes.

Lies

Tsjonge...

Stem Annie

Ja het is zwaar. Maar ja, hè, wat doe je eraan?

Lies

Ja, wat doe je eraan?

Stilte

Stem Annie

Dus...

Hoe zou jij het doen?

Lies

Wat?

Stem Annie

Er een eind aan breien...

Lies: *(beduusd)*

Ow. *(dan valt 't kwartje)*. Ooooooh! Bedoelde je dát!

Ow, o nee, ik ben niet zo'n breister eerlijk gezegd...

Stem Annie

Nee, meer een naaister hè...

- *Grinnikt om eigen grap.*

Lies

Annie!

Stem Annie

Ik snap het wel.

Is toch niks mis mee...

Ik wil op m'n ouwe dag ook nog wel eens een verzetje...

Maar tja, teveel ditjes en datjes hè...

En daar moet ik dan begrip voor hebben.

Lies

Dus je bent er echt klaar mee?

Met hem bedoel ik...

Stem Annie

Klaar met hem!? Hij is klaar met mij!

Nee, wat zeg ik... Met heel 't leven!

Die man is al gestorven nog voordat ik hem de keel heb doorgesneden!

Lies

Keel doorsnijden!?

Stem Annie

Hij is een slapend lijk. Een rottend brein.

Lies: *(bevreesd)*

Wat ben je toch van plan, An?

Stem Annie

Hij gaat in mijn aanwezigheid nog maar één horizontale beweging maken en dat is omlaag!

Lies

Omlaag?

Stem Annie

De grond in!

Lies: *(zeer geschrokt)*

Annie!

Stem Annie (*stoïcijns*)

Kan ook met Henk... Wil je dat met Henk, Lies? Zo gedaan... Het boek zegt dat een scheermes het meest basic moordwapen is dat je zo voor handen hebt en wanneer gehanteerd door een vastberaden hand vrijwel altijd tot 100% resultaat leidt. Immers, moord geduld geen twijfel, zo schrijft het boek. Dus wat zeg je ervan? Henks keeltje? Zo... Flats! Doe het graag voor je hoor.

Lies

Uh, nou ja, An, dat is heel lief en attent van je, maar...

Maar laten we dan met Bert beginnen!

Ik moet nog even opwarmen...

Stem Annie:

Oh, je wil een keer meekijken bedoel je?

Lies

Uh...

Nou ja, ja!

Misschien wel ja....

Als 't kan?

Stem Annie

Ja, waarom niet.

Kan jij mooi het hoofd vasthouden als ik de daad verricht.

Lies

Het hoofd recht houden?

Stem Annie

Ja, dat ie niet plots zijn hoofd draait ofzo, of begint te spartelen. Kordaat handelen is een vereiste bij een geslaagde moord. Zo zegt het boek...

Lies

Oh ja..

Oké, nee is goed, is goed...

Stem Annie

Fantastisch! Ik wist dat ik op je kon rekenen!

Annie staat op en wil weggaan.

Lies

Dus wanneer?

Nu?

Stem Annie

Nu? Nee, ben je gek! Al die rotzooi in onze hut? Hoe moeten we dat de autoriteiten gaan uitleggen? Nee, het boek schrijft, ik citeer: "Om onbegrip en de daarbij horende beschermingsmaatregelen zoals detentie te voorkomen, is het aan te bevelen de moord op een ver afgelegen plek uit te voeren waar mensen zich niet of zeer zelden begeven."

Lies

Ja, maar hoe wil je dat gaan doen?
Die twee zetten nooit een stap buiten de deur...

Stem Annie: *(gepuzzeld)*

Jaja... nooit twee verder dan vijf stappen nee....
Goed! Wat ik probeerde te zeggen is, *(over tot fluisteren)* we moeten Bert het bos in lokken.
Morgenvroeg, om half zeven.

Lies: *(fluisterend)*

Morgenvroeg? Om half zeven?

Stem Annie: *(fluisterend)*

Ja

Lies: *(luid en duidelijk)*

En dan?

Stem Annie: *(fluisterend)*

Dan vermoorden we Bert daar...

Lies *(luid)*

Met een scheermes? Terwijl hij wakker is?

Stem Annie *(fluisterend)*

Sssshhht! Nee, nee, nee... Luister. Ik heb Berts geweer van vroeger meegenomen en spoor hem morgenvroeg aan om weer eens te gaan jagen. Geloof me, het jagen zit 'm in z'n bloed: hij deed altijd al belachelijk lichtzinnig over de dood. Vervolgens doe ik een slaapdrank in zijn veldfles. Hij jaagt, hij neemt een slok en pats (!) daar ligt ie, klaar voor 't scheermes.

Lies:

En Henk?

Stem Annie

Henk is bij jou.

Lies

Ja, maar ik ga nu toch met jou mee?

Stem Annie *(bedachtzaam)*

Hmm.... Goed punt.

Lies

Wat nou als Bert Henk meesleept?
Een uitje voor de mannen, als echte boys onder mekaar...

Stem Annie

Gruwelijk Lies! Wat een geweldig plan!

Lies

Dan doen we ook wat slaapdrank in Henks veldfles... En wanneer ze dan allebei slapen, dan...

Stem Annie

FLATS! Keeltje van Bertus scheurt open!

Lies: *(geschrokken)*

Maar wat als Henk wakker wordt? Dan ziet hij Bert liggen!

Stem Annie

Dan moeten we Henks ogen uitsteken!

Lies

Wat!?

Nee!

Ben je gek!

Stem Annie

Ik liet mezelf even gaan...

Stilte: Lies denkt na. De stem van Annie zwijgt.

Stem Annie: *(fluisterend)*

Ik heb 't!

Lies

Echt waar!?

Stem Annie: *(fluisterend)*

Ja. Echt waar.

Lies

Wat dan? Vertel dan An!

Stem Annie: *(fluisterend)*

Als Bert z'n slaapapneu-ding niet heeft, dan kan die nog wel eens gaan slaapwandelen... Wat als we hem daar eens mee gaan helpen?

Lies

En zo bij Henk wegleiden?

Stem Annie: *(fluisterend)*

Precies!

Lies

Oeh lala, Annie! Briljant!

Stem Annie (*fluisterend*)

Morgen...

Lies

Morgen....

Stem Annie (*fluisterend*)

Sshhht!!! Ze mogen niets door hebben!

Lies (*heel zachtjes*)

Sshht...

Stilte

Lies (*fluisterend*)

An? Annie?

Stem Annie (*fluisterend*)

Ja?

Lies (*fluisterend*)

Welterusten An!

Stem Annie (*fluisterend*)

Welterusten Lies!

Toneellichten uit.

Naaldbos, open plek

Voor op het podium staat een struik. Daarachter zitten Henk en Bert verstopt. De loop van een geweer steekt uit.

Henk:

- nog niet verder kunnen schrijven -